

Kniha o výtvarném městě (slovo redaktora)

Když jsem před několika lety začal jezdit do Havířova dokumentovat umění v architektuře a veřejném prostoru, byl jsem překvapen velkorysostí tohoto města...

Jistě se najdou mnozí, kteří mi budou oponovat a tvrdit, že mu schází onen historický duch, s nímž se setkáváme ve městech starého založení, kde můžeme bloudit romantickými uličkami a dýchat historii. Ano, to skutečně v Havířově nenajdeme – vždyť ještě po skončení druhé světové války se v této lokalitě nacházely pouze polnosti a malé vesnice. Ale Havířov je o něčem jiném, a v tom tkví jeho cena. Je to město plné zeleně a přívětivého prostoru pro život. Je to město svérázné a mladé, třebaže i jeho historie již zahrnuje více než půlstoletí. A ať si říkáme o době, kdy vznikalo, cokoli, musíme uznat, že kvalitnímu urbanismu a architektuře zde zvláště 50. a 60. léta přála. A nejen jim, ale také umění.

Velkorysost mladého města tkvěla nejen v poskytnutí bytového fondu řadě pracujících občanů, ale rovněž v kulturním zázemí, které jim poskytlo. Součástí kultury je odjakživa umění, které dokáže povznášet život člověka nad jeho všednost, poskytuje prostor pro fantazii a umí s námi komunikovat také o věcech, které život člověka přesahují. Není možná důležité k přežití, ale pro plnohodnotný život je skoro jako voda. Vždyť, kdo by chtěl svůj život jenom přežít?

Na území Havířova se od 50. let až do současnosti promítal vývoj výtvarného umění, ať už v podobě uměleckých doplňků architektury, soch ve veřejném prostoru, umělecky ztvárněných fontán, či prostřednictvím výtvarných soutěží, symposií, galerií a výstav apod. V Havířově našli místo pro život a tvorbu četní výtvarníci, jejichž odkaz městu je nezanedbatelný. Už dnes tvoří jejich dílo podstatný vklad k více než půlstoleté historii města. O toto dědictví je třeba pečovat, ať už jeho předměty nazýváme památkami, či uměleckými díly.

Proto jsem s radostí přijal informaci, že vzniká kniha, která chce tento odkaz minulosti i současný stav „výtvarného města“ zachytit. A kdo jiný by měl být jejím autorem než člověk, který celý život o kultuře Havířova psal? Publicistika možná nemá ambice zachytit onen umělecký vývoj v úplnosti, ale to Alena Krtilová ani nechce. Píše pro své spoluobčany, aby jim napověděla, jaké bohatství jejich město skýtá, jaké hodnoty možná bezděčně vytěsnili, ač kolem nich dennodenně procházejí.

Bylo mi ctí redigovat tuto knihu, ze které je cítit láska k Havířovu, jeho historii a hodnotě, jež jako celek představuje. Kéž by měla většina měst takovéto angažované novináře. Možná by se pak estetika veřejného prostoru přece jen povznesla ze současného marasmu. Nic ji totiž nevrhá hlouběji než netečnost občanů ke kultuře, která je obklopuje.

Jakub Ivánek